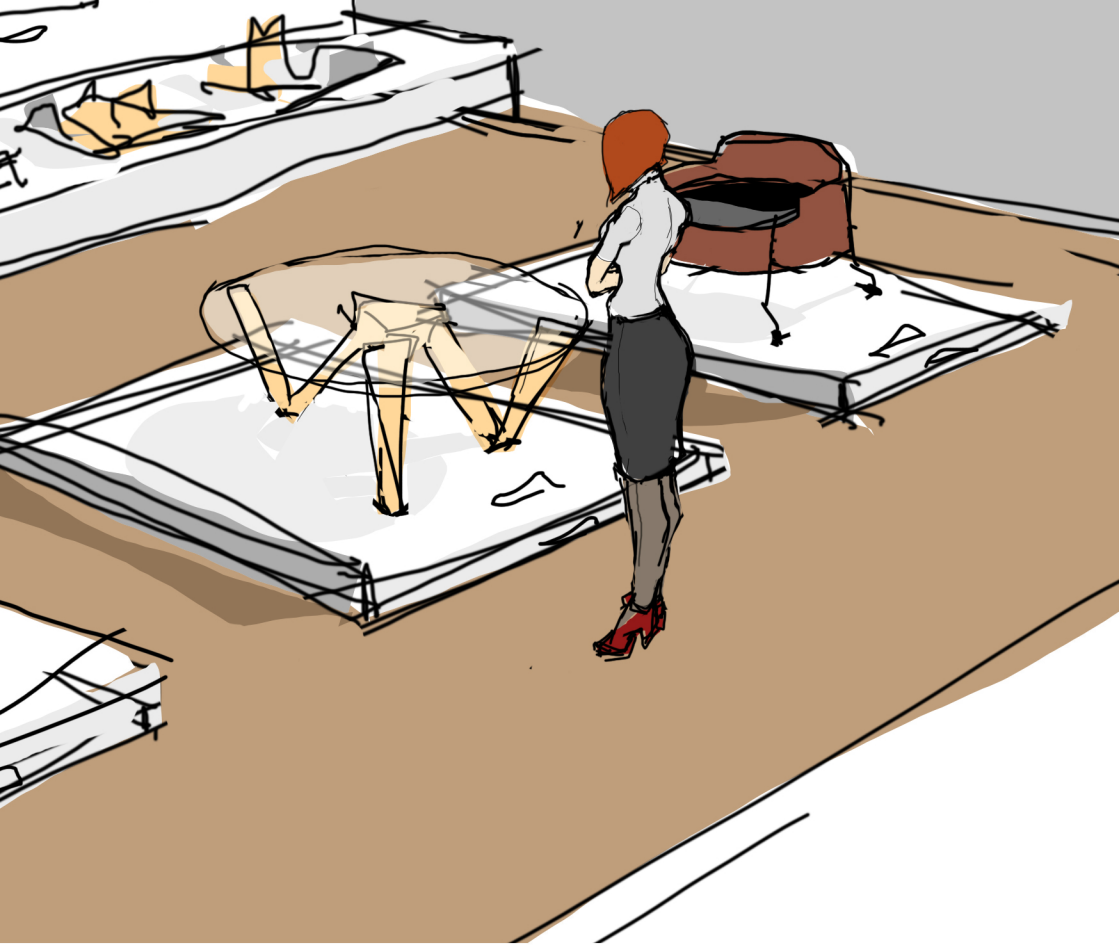
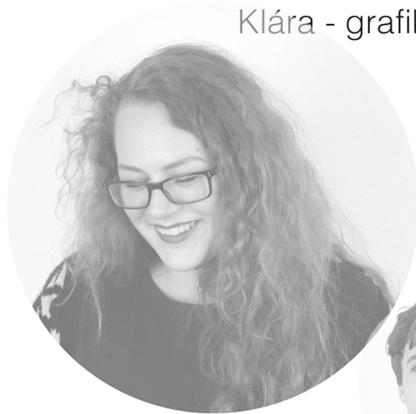

XI
2016

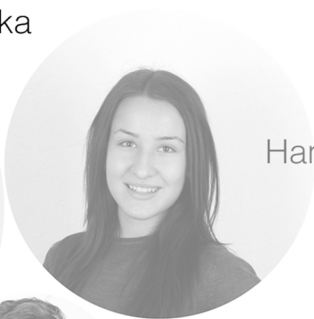
CHRONOS

školský magazín

Klára - grafika

Hanka

Martin

Dominika

Nika

Pet'o
Ochrancovia času

Študenti SOŠ drevárskej vo Zvolene
Vás pozývajú na vernisáž výstavy maturitných prác

Premeny dreva

vo štvrtok 12. 5. 2016 o 15:00 h.

Lesnícke a drevárske múzeum
Námestie SNP 22/33 Zvolen

Výstava potrvá do 10. 6. 2016

OBSAH

Život v mieri
Návšteva v dielňach
Niečo málo o stolároch

ŠPORTOVÁ RUBRIKA

Majstrovstvá v stolnom tenise
Súťaž v elektronických šípkach
Desiata do školy

AKCIE A ÚSPECHY

Etudy z dreva
Stredoškorská odborná činnosť

VLASTNÁ TVORBA

Rande so svojim mestom
Nečakané prekvapenie
Skryté gavalierstvo
Zvláštna vďačnosť
Lož má krátke nohy
Zákony prírody
Život večného dieťaťa
Mesiac môj drahý
Plavec
Lahne si na cestu a tam počká
Svetlo lúč
Všetko o ničom
Kedysi sny
Rozprávkové potulky
Ochrancovia času 3.
Ochrancovia času 4.
Nuda cez prázdniny
Sudoku
Bludisko

Stredná odborná škola
drevárska vo Zvolene

Kružok školského časopisu:
Mgr. Elena Ďurčíková
Náklad: 70 kusov

EDITORIÁL

Dojmy sa v nás striedajú ako bláznivé aprílové počasie. To sa dá približne predpovedať, čo sa o náladách povedať nedá. Mnohí cítíme že sa blíži veľké finále. Školský rok sa pomaly, ale isto chýli ku koncu. Pre štvrtákov bez toho "pomaly". Prváci sa zabehli, škola sa im javí prístupnejšia. Cudzie šedé chodby sa začínajú vyfarbovať. Čaká ich ešte veľmi dlhá cesta. Je to ale ich voľba ako ju prežijú, či s pokorou prijmú to bohatstvo, čo im škola ponúka. Ak sa stane opak, môže sa im vo štvrtom ročníku zdať, že tu nedadobudli nič nové. Prídu o odbornosť, ktorú im v hojnom množstve škola ponúka. Prídu o kultivovanosť a kritické myslenie, ktoré sa nadobúda z diel veľikánov na hodinách literatúry. Stačí sa zamyslieť. Nechať svoju myseľ otvorenú. Všetko to pre nás neuveriteľné, je už dávno uložené, glorifikované alebo so sarkazmom ponižované na stranách kníh. V dnešnom svete nájdeme odpoveď na všetko. Prvý krok je vždy svoj problém definovať. Otvoriť svoju myseľ, prekonať seba samého, kým sa do toho nezamotáme alebo niečo dôležité nestratíme.

Aktuálne číslo nášho občasnika vám chce kritické myslenie otvoriť. Rozpráva o práci, ktorá bola na škole vykonaná, množstve akcií a úspechov. Predstavuje vám spôsob, ako spolužiaci tvoria. Skúste sa prekonať a prácu vašich rovesníkov oceniť. Robia niečo viac. Netvrdíme, že len pre vás. Tvoria pre seba-realizáciu a kultiváciu svojej osobnosti. Oni sa nachádzajú v období jari. Kvitnú. Obdobie leta príde po skončení strednej školy. Ich práca prinesie plody. Preto vás vyzývam. Neprespíte strednú školu v zimnom spánku. Skúste sa prejavieť, možno to bude zo začiatku nieisté ako aprílové počasie. Ak sa nevzdáte, príde nádherný máj. Potom už len to najľepšie.

šéfredaktor
Damián Cehlárik

Život v mieri:

Samozrejmý pre nás, túžba všetkých

Od nepamätí ľudia bojovali. O územia, potravu, právomoc, hrdosť. Vojna bola vždy nástrojom skazy, tak ako je tomu dodnes. Ničila všetko, čo jej prišlo do cesty. Všetci sa jej báli. Bola to však naozaj vojna, ktorá vyvraždila tisíce nevinných ľudí? Bola to ona, ktorá doničila milióny plánov a nechala uhynúť miliardy živočíchov? Bola to snáď ona, ktorá vyhrážajúc sa, držala zbraň naprieč celým svetom? Ja hovorím nie. Boli to ľudia. Ľudia, ktorí si vždy mysleli, že môžu vládnuť tomuto svetu. Všetko sa však z niečoho muselo vyvíjať. V ľudoch od počiatku sídlil egoizmus. V každom z nás. Nikto nie je výnimka. Nie každý s ním však dokáže zápasiť. Ľudia sú len tvory a majú nárok na prehru. Keď však prehrá s egom niekto, kto je pri moci, začnú sa diať zlé veci. Nastanú kruté hodiny, dni, mesiace, ba roky. Kto by sa predsa vzoprel najvyšším úradom? Kto by sa opovážil? Strach je to, čo nás vo všetkom obmedzuje. Keď sa ľudia boja, sú ľahko ovládateľní. Táto skutočnosť vyhovuje tým, ktorí nám velia. Nikto z nás nedokáže vydržať dlho pod tlakom, a tak prídu prvé pokusy o útek a prvé obeť.

Čo s tým môžeme robiť my, ktorých sa to zdánlivo netýka? V prvom rade si musíme uvedomiť, že táto téma sa dotýka nás všetkých. Nie iba tých, ktorých otec bojoval a zomrel pre vlasť. Nie iba tých, ktorých domovy boli zbombardované v Iraku, Sýrii, či Afganistane. Koľko kilometrov od nich je to k nám? Stovky. Odkedy však ľudom bránila diaľka v splnení plánov, keď mali všetko iné potrebné? Naše dejiny boli stavané na večnom putovaní. Už sa ďalej nemôžeme obhajovať, že sa nás to netýka, lebo je to ďaleko. Pokiaľ nepríde čoskoro k zmene, nepotrvá dlho a to, čo ostalo, vyhorí. Budú umierať ľudia a ani sa nenazdáme a vojna bude u našich susedov. Tak dokedy sa chceme ešte nečinne prizerat? Všetci túžime byť milovaní bez predsudkov, brániť takí, akí sme a chceme žiť v mieri. Nechceme sa báť vyjsť na ulicu, alebo do obchodu. Zatiaľ sme v bezpečí, čo však naše deti? Ja sa nechcem báť raz porodiť dieťa do sveta podobnému dnešku. Pokladám za dôležité, postarať sa o budúcnosť. Či už o moju, alebo o tú vašu. Na Slovensku máme šťastie, že nie sme ako národ ovládaný náboženstvom, vierou, orientáciou, rasou, či pohlavím. Táto výhoda neplatí všade. Potoky krvi sa lejú takmer všade, kde zúri vojna. To, čo sa deje v iných krajinách sveta, nespôsobil nikto iný, ako ľudia, ktorí dokážu beztretno manipulovať. Je však zbytočné orodovať za niečo, čo sa už dávno zrútilo. Systém, ktorý som považovala za dobré medziľudské vzťahy, už neexistuje. Žiadne zľutovanie, odpustenie, iba rozkazy, ktoré podávajú ďalej ľudia zhora. Často ma napadá, ako sa môže cítiť človek, mladší odo mňa, ktorý pracuje 16 hodín bez prestávky v továrni na obuv, ktorú si nikdy nedá na nohy a dostane sotva pohár vody za deň. Mám chuť ho objat', zobrať preč a už nikdy nedopustiť, aby sa niečo také zopakovalo s inými. Všetci chceme bojovať za mier, lenže bojovať za mier mečom a násilím nie je možné.

Prebud'te sa ľudia a začnite za dvať, čo sa deje za hranicami. Ešte nie je neskoro. My nechceme vojnu, presne tak, ako ju nechcú aj ostatní! Keď spravodlivosť z našich ulíc dávno vymizla, prečo sa my ľudia proti vinnikom nepostavíme spoločne? Iba spravodlivosť dokáže umlčať obe strany, verte, či nie. Musíme myslieť na zajtrajšok, rovnako ako zachovať dnešok. Za mreže s ľuďmi, ktorí vytvárajú rozdiely a slobodu. Zastavme vojnu, než ona zastaví nás. Ľudstvo potrebuje pomoc. Empatia je jediné, čo dokáže znovu spasiť tento svet. Všetko to krásne, čo sa na tomto svete nachádza, čo nám dala príroda, by sme si mali nesmierne vážiť. Nesmieme zneužívať našu právomoc a dôveru, ktorú sme si získali. Ako jediní sme dostali inteligenciu, tak ju musíme využívať prospešne. V pamäti mi utkveli veľmi múdre slová od Matky Terezy, keď sa jej pýtali ľudia, čo môžu urobiť pre svetový mier. Odpoveď znela: „Chod'te domov a milujte svoje rodiny.“ Naši starí rodičia majú právo byť na nás hrdí, tak nehaňme, naopak širme ich dobrú povesť. Nerobme to však len pre druhých, robme to hlavne pre seba. Byť lepší ako včera, podať pomocnú ruku tvorom, ktorí si to zaslúžia, je dobrovoľná nevyhnutnosť.

H. Rehorčíková

Návšteva v našej škole

Čo sa v dielňach deje v poobedňajších hodinách?

V školských dielňach sa naši žiaci učia zručnostiam. Čo ak by sme rozšírili našu činnosť aj do radov žiakov základnej školy. Iniciatívu v tomto prípade prebral Mgr. Červinský, ktorý sa rozhodol predat' svoje skúsenosti žiakom Základnej školy v Sekieri Zvolen.

D.Cehlárik

D. Cehlárik

STO- LÁ- RI

Zašli sme na krátku foto-
návštevu do dielní. Prinášame
vám odtiaľ fotoreport.

Boli sme prekvapení z
množstva vykonanej práce a z
perfektného systému del'by
úloh a zloženia náradia.

Najviac nás zaujal stolík
(vpravo) celý spájaný drevár-
skymi spojmi.

Súťaž v šípkach

reportáž

V Poprade sa konala súťaž v elektronických šípkach. Zúčastnilo sa jej 10 družstiev a medzi nimi aj naše z SOŠ drevárskej vo Zvolene.

O 10:30 sme dorazili do Popradu a už sme počuli kritiky od organizátorov, že meškáme. Rýchlo sme si zhodili veci a šli hrať. Boli sme pripravení, aj keď sme mali za sebou trojhodinovú cestu vlakom zo Zvolena do Popradu. Prví protivráhči pochádzali z Humenného a boli to nováčikovia. Na to, že tu boli prvýkrát, nám dali zabráť, ale vyhrali sme. Ešte že máme toho Lukáša. Celkom nám to pridalo na morálke a boli sme pripravení na druhý zápas. Druhý zápas nemohol byť ani napínavejší. Remíza proti Moldave nad Bodvou. Ani sme nevedeli, že sa tam hrajú šípky. Nevadí, remíza je aj tak lepšia ako prehra. Šli sme ďalej. Po krátkej prestávke nás zas vyhlásili. Ďalší neznámy súper, ktorého sme porazili 9-4. Ďalšia radosť, keď nám pán učiteľ Hazlinger priniesol bagety. Ani sme nedojedli a už sme museli hrať. Ďalší ľahký zápas, ktorý skončil 10-3. Postup zo skupiny sme mali istý. Po vyhlásení sme išli hrať o tretie miesto. Zas a znova ľahká výhra. Už mi to bolo divné, no pýcha predchádza pád a pri boji o druhé miesto s Breznom sme vypadli.

No aj tak sme spokojní, keďže minulý rok sme skončili šiesti v poradí. Ďakujem svojim spoluhráčom Roderikovi Fabianovi, Lukášovi Lipianskemu, Andrejovi Kováčovi a Matejovi Mózerovi za super tím a za super progres. Na budúci rok určite chceme zabojsť o prvenstvo.

A.Jambrich

Ideálna desiata

H.R. do školy/práce?

Už dlhšiu dobu sa zaoberám otázkou vyváženej a kvalitne postavenej stravy. Každý chceme pre seba predsa to najlepšie a ja nie som výnimkou. Neraz som počula a čítala, že raňajky sú základom dňa. Na nich je všetko postavené. V tomto článku si však bližšie rozoberieme desiatu do školy či do práce. Je nesmierne dôležité nevynechávať tieto „medzijedlá“ a venovať im pozornosť rovnako ako trom hlavným. Viem, že mnohí z vás sa stravujú v školskej jedálni a tam si takpovediac „uchytia“, čo je k dispozícii. Je to však postačujúce? Iní zasa doma rýchlo niečo pospájajú dokopy a cez veľkú prestávku to do seba za pár minút natlačia. Ja sa zamýšľam nad ľuďmi, ktorí sa síce chcú zdravo stravovať a aj robiť pohyb, no na takéto „banality“ zabúdajú. Presne pre nich je tento článok s užitočnými radami pripravený a snáď obohatí aj ľudí, ktorí nie sú dostatočne kreatívni, aby si vytvorili jedlo, ktoré im zabezpečí energiu po dobu, kým budú rozumovo aktívni. Nakoniec, na to, aby nám správne fungoval mozog a aby sme sa mohli sústrediť, potrebujeme zo stravy prijať sacharidy, bielkoviny a aj tuky. V opačnom prípade (pri vynechávaní desiaty) dochádza k hypoglykémii a teda zníženiu hladiny cukru v krvi a nastáva únava, poruchy sústredenia, zhoršenie nálady a bolesti hlavy. Na záver tohto článku vám prajem, aby ste zotrvali vo svojich cieľoch, boli stále motivovaní, plánovali a získavali dennodenne informácie, ktoré vás budú posúvať ďalej.

Typy na rýchlu desiatu :

Ovocie (podľa chuti, k nemu môžete zvoliť jedno z nasledujúcich jedál)

Tuniak/losos s celozrnným pečivom ak konzerva- najlepšie vo vlastnej šťave)

Tvaroh (môže byť aj ochutený)

Biely jogurt s ovsenými vločkami (k nemu môže byť napr. med, oriešky)

Proteínová tyčinka (nie však každý deň)

Cottage syr s celozrnným pečivom

Obložené celozrnné/tmavé pečivo s kvalitnou hydinovou šunkou, syrom, maslom/avokádom

Celozrnný chlebič s nátierkou (syrová, tvarohová, vajčková, rybacia)

Typy na desiatu s časovo dlhšou prípravou (recept nájdete po vyhľadaní názvu v Google) :

Dusená/varená/surová zelenina/ryža s kuracími prsiami

Muffiny z ovsených vločiek/špaldovej múky

Lievance/palacinky z ovsených vločiek

Tuniaková zdravá bielkovinová pizza (najlepšie s kečupom so stéviou)

Vhodné tekutiny(2,5-3l) : Pramenitá voda(môže byť s citrónom, mäťou)

Minerálna voda

Čaj (napr. zelený a sladený iba medom)

Manty

V rámci predmetu modelovanie sme mali vytvoriť bytový doplnok na tému Etudy z dreva. Moje prvé myšlienky sa uberali smerom vytvoriť zrkadlo, lampu, prípadne nejakú poličku. Všetky tieto bytové doplnky sa mi zdali veľmi jednoduché, a tak trochu aj obyčajné. Chcelo to niečo iné, nezvyčajné, vec, ktorá sa bežne v našich domovoch nenachádza. Po dlhšom zvažovaní som sa nakoniec rozhodla pre paraván.

A čo to vlastne paraván je? Malý kúsok nábytku, ktorý sa dá umiestniť takmer do každej miestnosti v byte, napríklad aj kúpeľne. Ide o akúsi mobilnú priečku, ktorej polohu môžeme meniť podľa nálady, alebo ju schovať úplne, čo je veľkou výhodou paravánu. Skladá sa z niekoľkých častí, ktoré sa dajú rozťahnuť a vytvoriť tak stenu, ktorá môže šikovne a zároveň jednoducho a nenákladne rozdeliť miestnosť na dve časti. Ja som svoj paraván pomenovala Manty, čo po finsky znamená borovica. Jeho výroba mi trvala približne dva mesiace, vrátane príprav a konečných úprav. Na jeho výrobu som použila dvanásť 2-metrových, 1,5 centimetra hrubých a 15 centimetrov širokých dosiek z borovice. Súčasťou paravánu bolo aj niekoľko sto kusov háčikov vyrobených z klinec, biely a hnedý ľanový špagát, šesť kusov pántov, umelé podložky, drevené kolíky a lepidlo.

Lepidlom, drevenými kolíkmi a ručnými zverákmi som spájala dosky, ktoré vytvorili rám 1,80 metra vysoký a 70 centimetrov široký. Takto som dokopy vytvorila tri rámy, ktoré som dohľadka vybrúsila brúsny papierom. Nasledovalo spájanie pántmi, aby bol paraván polohovateľný a dal sa jednoducho zložiť či rozložiť. Mravenčou prácou možno nazvať zatĺkanie háčikov, ktoré boli pracne vyrobené z malých klinčekov. Každý jeden zo stovky bol ohnutý tak, aby vytvoril háčik, cez ktorý som neskôr striedavo prepletala biely a hnedý ľanový špagát, tvoriaci výplň troch „okien“ paravánu. Bodkou za výrobou paravánu bolo osadenie umelých podložiek na spodok rámu.

So svojim paravánom Manty som sa prihlásila do súťaže o najlepši bytový doplnok Etudy z dreva 2016, za čo som od Zväzu spracovateľov dreva SR a vydavateľa odborného časopisu Drevársky magazín získala pre svoju školu ročné predplatné spomínaného časopisu.

Vešiak

V tomto ročníku som sa zúčastnila výstavy ETUDY z DREVA 2016. Téma bola bytový doplnok. Rozhodla som sa navrhnúť a zhotoviť netradičný vešiak .

Musela som si vyrobiť najskôr model v skutočnej veľkosti . Potom som hľadala vhodný materiál, drevo . V našich dielňach som ho opracovala, aby bolo hladké a rovné. Potom som postupne vydlabala drážky , kde mali zapadnúť jednotlivé poličky . Drážky museli byť dokonale opracované, aby jednotlivé poličky zapadli . Nakoniec som urobila pánty na všetky police , aby sa mohli otvárať do jednotlivých strán . Pánty som vyrábala ohýbaním .

Výpracovala som poster a knihu s fotografiami a skicami vešiaka .

Na výstave som bola ohodnotená a dostala som čestné uznanie za výrobok, ktorý som prezentovala. Úspech a zaujatie odbornej poroty ma veľmi potešili.

Z. Chamulová

SOČ

Predstavujeme vám úspešných riešiteľov SOČ

v školskom roku 2015/2016

Michaela Mičudová

študentka 4.ročníka, odbor TNI – výherkyňa krajského kola SOČ
v odbore Teória kultúry, umenie, umelecká, odevná tvorba

Ako vznikla myšlienka vytvoriť túto prácu ?

Barové sedenie patrí k modernému interiéru ako veľmi vkusný a dominantný, ale hlavne funkčný doplnok plný jednoduchosťou. Ale prečo by malo byť vždy moderné len to nové? To, čo vzniklo v 21. storočí? Osobne som toho názoru, že nie vždy by sme mali byť zarytí do nových trendov, no mali by sme sa pozrieť jedným okom aj na analógiu historických prvkov v modernom nábytku. Čo tak vrátiť sa trochu späť do minulosti? Listy. Rastliny. Život. Sloboda v mene života? To je Príroda. Žiadna rovná čiara, iba línia. Sínusoida pohybu. Len jedno slovo. Secesia. Presne toto je to pravé orechové. Mojm hlavným cieľom bolo vytvoriť zo starého historického secesného prvku vkusnú a hlavne modernú barovú stoličku.

Cesta za splneným snom.

Hlavná inšpirácia bola v tvorbe Hectora Guimarda, najdôležitejšieho predstaviteľa tohto hnutia. Francúz. Francúzsky šik. Elegancia. Štýl. Toto sú tie charakteristické slová pre tento „EX-KLUZÍVNY SLOH“ a zároveň pre moju stoličku, na ktorú, keď sa uprie vaše oko by sa mali tieto slová hemžiť vo vašich pocitoch. Práve elegancia a exkluzívnosť ma viedli k tomu, aby som vytvorila niečo ľahké, vzdušné no zároveň veľmi extravagantné v jednoduchosť. Dovolím si hovoriť o splnenom sne. Vytvorila som stoličku, akú som ako malé dieťa vždy chcela mať pri našom kuchynskom pulte.

Nepracovala som úplne sama.

Touto cestou by som chcela poďakovať všetkým tým, ktorí pomáhali pri vývoji práce. Obzvlášť veľká vďaka patrí mojej konzultantke Ing. I. Chovanovej za odborné vedenie, povzbudenie pri pochybnostiach a pomoc pri konzultáciách, páňovi Ing. Vaníkovi, páňovi Šupauerovi a páňovi Ing. J. Danihelovi za ich usmernenie a pomoc pri výrobe. Takisto Mgr. E. Ďurčikovej za pomoc a úpravu práce po gramatickej a štylistickej stránke. A posledná osobitá vďaka patrí rodičom za ich podporu, povzbudenie, pomoc pri výrobe a vieru v môj úspech.

Kde sa moja práca umiestnila?

Moja práca bola vybratá, spomedzi ďalších na školskom kole SOČ na krajské kolo SOČ do Banskej Bystrice. Na krajskom kole som sa umiestnila s prácou na prvom mieste v mojej kategórii v odbore Teória kultúry, umenie, umelecká, odevná tvorba. Tým, že som vyhrala svoju kategóriu, postúpila som na Celoštátnu prehliadku SOČ do Bratislavy, ktorá sa bude konať v dňoch od 27.4.2016 do 29.4.2016. Pevne verím, že mi budete držať palce a tí, ktorí mi verili, mi budú veriť ešte viac.

Výsledok a použitie mojej práce do budúcnosti.

Počas vývoja som našla vhodný interier pre moje barové sedenie. Tým interierom je recepcia na Víglašskom zámku. Bolo to veľmi jednoduché. Barové sedenie v secesno-historickom štýle a novo zrekonštruovaný zámok v historickom, ale doslova nóbl a elegantnom štýle, presne to pravé orechové.

Martin Kracina

študent 4.ročníka, odbor DAN – výherca školského kola SOČ
v odbore Problematika voľného času

Ako vznikla myšlienka vytvoriť takúto prácu?

Som mladý a rád sa bláznim a ešte radšej športujem. Všetci vieme, ako to je s tými našimi zimami. Snehu je čoraz menej a menej. Mal som vždy málo času a peňazí na tréningovanie. Preto som jazdieval málo. Ak sa pýtate, o aké jazdenie sa jedná, tak je to snowboard. Určite všetci viete, o čo ide. Keďže som si to nemohol dovoliť vo veľkých množstvách, musel som si svoju jazdu nejak kompenzovať.

V jedno leto som sa dopracoval k podobnej záležitosti. Volalo sa to balančná doska. Samozrejme, som si to nemohol dovoliť, lebo nový komerčný produkt stál vyše 150 dolárov. Taktiež som nevedel spôsob, ako sa dopracovať k prototypu. Začal som študovať a zaujímať sa o danú vec, a tak to prišlo. Vznikol nápad, vyrobiť si niečo také sám. Inšpiroval ma k tomu môj dobrý kamarát Jakub, ktorý zhodou náhod mal jednu dosku, od ktorej som sa mohol odraziť a inšpirovať sa. A už to išlo.

Cesta za splneným snom:

Čo sa týka samotnej realizácie, nebolo to vôbec ľahké. Nielen po stránke, týkajúcej sa času, ale aj financií. Pri prototypoch to už tak býva. Niečo sa pokazi, niečo treba doplniť a cena samotnej výroby prekročí niekoľkonásobne daný limit. Preto si ich od týchto chvíľ radšej nedávam. Väčšinu času som trávil v dielni, kde som realizoval celú prácu. Čas strávený pri hľadaní po internete tých správnych informácií, ale i v obchodoch sa dá vyčíslieť polovicou celej roboty. A potom to už len dať do kopy a bolo to.

Nepracoval som úplne sám:

Počas celej realizácie som mal pri sebe pravú ruku. Mgr. Štefan Šupauer mi bol vždy ochotný pomôcť a poradiť. Bez neho by finálny produkt nevyzeral ani zďaleka takto. Od dobrých nápadov až po samotné pracovné operácie mi pomáhal dotiahnuť moju prácu do najlepších tvarov a rozmerov. Za to mu samozrejme ďakujem.

Kde sa moja práca umiestnila:

Ako každý štvrták, ktorý mal možnosť pracovať na individuálnej maturitnej práci, som aj ja musel obhájiť svoju prácu v školskom kole SOČ. V mojej kategórii som neuspel, ale podľa odborného posudku poroty sa zhodli, že mám šancu zaujať v téme „voľnočasové aktivity“. Tak som si odprezentoval prácu ešte raz a zistil som, že postupujem na krajské kolo. Najbližšie ma čaká obhajoba práce pred odbornou komisiou a to už pri maturitnej odpovedi.

Výsledok a použitie mojej práce do budúcnosti:

Ako každý tvorca, aj ja chcem, aby moja práca bola produktívna nielen pre mňa, ale aj pre druhých. Bol by som rád, keby sa o môj produkt zaujímala široká škála ľudí. Bol by to obrovský prínos nielen pre mňa ale aj pre druhých. Keďže pomôcka slúži na cvičenie, mal by si ju vyskúšať každý a čo najväčší počet ľudí aj vlastniť. Doska by sa dala využiť pre deti v materských školách alebo v centrách voľného času na precvičovanie rovnováhy. Rovnako poslúži študentom ako som ja vo voľnom čase. Chcem určite pokračovať v inovácii môjho produktu a vyhovieť čo najväčšiemu počtu zákazníkov.

Marek Babjak

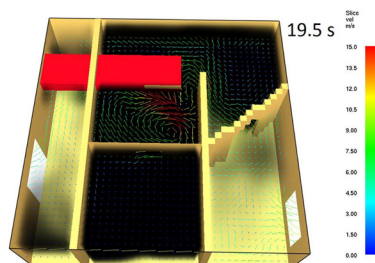
študent 4.ročníka, odbor OOPP – výherca školského kola SOČ
v odbore Učebná pomôcka

AKO VZNIKLA MYŠLIENKA VYTVORIŤ TAKÚTO PRÁCU?

Vzhľadom na možnosť zvoliť si individuálnu formu praktickej maturitý som začiatkom tohto školského roka začal rozmyšľať nad možnou témou práce. Najviac sa mi pozdávala kategória didaktické pomôcky. Keďže požiaro-technické zariadenia boli vždy mojou silnou stránkou, moja voľba po porade s mojou konzultantkou, Ing. Andreou Vallaškovou PhD. boli zariadenia na odvod tepla a splodín horenia. Po niekoľkých konzultáciách už bola na svete myšlienka ukázať v práci počítačový program na simuláciu šírenia ohňa v budove.

KDE SA MOJA PRÁCA UMIESTNILA?

Prvýkrát som prácu prezentoval na školskom kole stredoškolskej odbornej činnosti začiatkom apríla, kde som sa umiestnil prvý, s miestenkou na krajské kolo v Banskej Bystrici. Po doplnení jednej kapitoly v práci, vzhľadom na odporúčanie pána Ing. Oľapku na školskom kole, bola práca pripravená na prezentovanie v Krajskom kole SOČ na pôde Spojenej strednej školy stavebnej v Kremničke. Štvrté miesto bol pre mňa nečakaný výsledok, za ktorý som bol ale nesmierne rád vzhľadom na silnú konkurenciu. S touto prácou predstúpil pred maturitnú komisiu 18. apríla v rámci praktickej časti odbornej zložky maturit, kde bola práca ohodnotená známkou "výborný".

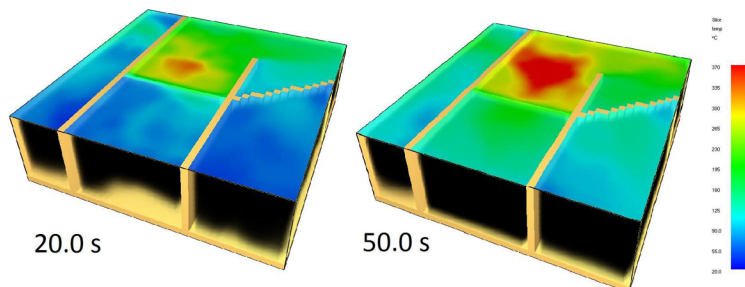

VÝSLEDOK A POUŽITIE MOJEJ PRÁCE V BUDÚCNOSTI

Práca poukazuje na možnosť použitia počítačových programov k vizualizácii činnosti nielen zariadení na odvod tepla a splodín horenia, čo môže v značnej miere uľahčiť nasledovníkom štúdia tohto odboru pochopenie ich významu a fungovania na hodinách PTZ, poprípade aj na iných odborných hodinách. Okrem teórie a obrázkov budú môcť vyučujúci pustiť študentom aj videonahrávku simulácií, ktoré sú k práci priložené a zrozumiteľnou formou im túto problematiku priblížiť.

POĎAKOVANIE

Touto cestou by som ešte rád poďakoval pani Vallašekovej za čas a energiu strávenú pri konzultáciách, jej cenné rady ako s prácou postupovať ďalej, až do úspechu práce či už v rámci odborných maturit, ale aj v súťaži SOČ. Tak isto pánovi Oľapkovi za návrh na doplnenie práce po školskom kole SOČ, a jeho cenné rady pri vypracovávaní práce.

B. Orišková

Dnes som mal/mala rande so svojím mestom ...

Círrn. Zvoní mobil. Ponáhľam sa. Kde je? Kde je zas zahrabaný, kričí na mňa moje vnútorné ja. Určite je to on. Áno, je to on...

„Čau, no kde si? Ja som už skoro tam.“

„Ahoj, no za chvíľu prídem. Neboj sa, nebudem meškať.“

Pozriem na hodiny, do kelu, budem meškať. Nič nestíham, nie som ani len oblečená. Teda som, ale nie som s tým spokojná.

Konečne už kráčam na miesto stretnutia, ako obyčajne zas meškám. Je rád, že ma vidí, hoc vidno, že je nahnevaný za to, že stále meškám. Zas a znova, ako on hovorí.

„Kde si bola?“

„Bola zápcha...“

A je to tu zas. Vždy začne on. Nemôžem za to, že niekedy nestíham a potom meškám. Znova kričí, nerobí nič iné, len kričí. Už ma to nebaví. Oponujem. Nezvláda to, exploduje a hovorí to, čo bolo už na dosah. Koniec. Odchádza a mňa necháva samú. Spravil to už viackrát, ale teraz viem, že je to definitívne.

Čo teraz? Nevie...m...

Bola som pripravená na pekný večer, nik nie je doma. Túlam sa. Chodím po uliciach ako mátoha, bez cieľa. Doľahne to na mňa a uvedomím si, čo sa vlastne stalo. On tu nie je. Už nikdy nebude. Prídu slzy, je to normálne. Chvíľu tak kráčam. Neskôr to prestane, uvedomím si, že je to takto lepšie. Nie som viazaná, som voľná.

Chodím, stále chodím. Užívam si to a veľmi. Je to krásne, slnko hreje a jeho teplo sa príjemne odráža od mestskej dlažby. Je to úžasné. Cítim sa ako na prvom rande. Chodenie sem a tam, blažený pocit, neustály úsmev, zastavenie sa pri drobnosti.

Vošla som do kaviarne. Príjemne to tu vonia. Je tu málo ľudí. Mladý pár. Krásni ľudia. Jeden zahľadený do druhého. Z očí im cítim lásku. Seniorka so svojím psom. Chlpaté čudo, čo prosí o keksík. Dvaja kamaráti, ktorí sa už dlho nevideli.

„Dobrý. Čo prinesiem?“

„Latte, prosím.“

Milá čašníčka.

Chutí úžasne. Užívam si samotú, ktorú mám. Pozerám sa cez výklad von na mesto. Je tiché a vľúdne. Pozerám sa naň, ako na milovanú osobu a ono ma tak aj berie. Nekročí, nebije, nenadáva mi. Pekne ma vábi a tší. Čička. Pozerám sa a usmievam. Prezerám si ľudí v kaviarni, hlavne ten krásny pár. Sú ako ja a mesto. Majú sa radi, milujú sa.

Muž šmátra vo vrecku, niečo vytiahol, niečo malé a podáva to svojej drahej. Je zaskočená. Niečo sa pýta. Ona začne vzlykať, chytí si tvár. Všimnú si to aj ostatní. Čakajú. Ona kýve hlavou na znak súhlasu. Potlesk. Bozky. Toľko šťastia, to je krásne.

Platím a odchádzam. Vonku mi vietor privial krásnu vôňu, orgován. Nádhera. Idem po jeho stope, vábi ma za sebou. Park. Zeleň ma víta s otvorenou náručou. Pod orgovánom je voľné miesto. Čaká na mňa. Akoby ho mesto, pozorný priateľ, držalo len a len mne. Vôňa je omamná. Sedím a užívam si ju. Vôňa a teplo. Mám zavreté oči a nechávam sa unášať.

„Spíš?“

„Hm? Čo?“

„Spíš? Lebo si tak vyzerala.“

„Nie, nespím.“

„Dobre. Pod' sa hrať, mám loptu...“

Pozerám sa po okolí, po parku a meste, akoby som hľadala povolenie. Povolenie od priateľa. Cítim, že mi ho dáva. Tak idem.

Čas prešiel veľmi rýchlo. Stmieva sa a malá musela ísť. Idem už aj ja. Predsa len už sa ochladilo. Posledné lúče svetla mi dávajú teplé objatie na rozlúčku. Mám chuť na zmrzlinu. Mesto platí, našla som päť eur na chodníku. Dopriala som si. Je čas, som príjemne unavená a spokojná s celým dňom.

Pouličné lampy mi robia garde pri ceste domov. Strážia ma. Chodím a dýcham vôňu večera. Som tu. Strkám kľúč do zámky. Otváram, no ešte sa obzerám po ulici a meste. Cítim mier, pokoj a lásku. Neočakávaný záchvev vánku sa o mňa obtreľ, dávajúc mi bozk na rozlúčku a poďakovanie. Bol to krásny deň.

„Ďakujem za úžasné rande. Neočakávané, ale úžasné. Ďakujem za dnešok, mesto,“ šepkám. Vchádzam a som doma.

Nečakané prekvapenie

Piatok poobede. Posledná hodina školy a potom padám do mesta loviť. Loviť ako šelma. V škole sedím pozorne ako päť peňazí, chytám jednotky z každého predmetu. Málokto by o mne povedal, že som taký nočný živel. Zvoní. Konečne!

„Och, už je koniec. Čo budete robiť po škole?“ pýtala sa ma bifľoška spolužiačka.

„Hmm, učiť. Áno, b-b-budem sa učiť,“ uistila som sa vo vlastnej výpovedi klamstva. Som zlá, že takto klamem. Dokedy budem klamať okolie, kto som? Pocit viny netrval dlho a hneď ho vystriedala eufória. Po príchode domov ma medzi dverami čakal nezvyčajný pozdrav. Len čo som otvorila dvere, začula som krik. To môj brat, stelesnené zlo, lietal s maminou podprsenkou na hlave.

„Stoj, Max, neutekaj!“ dychčala mama s bielizňou v ruke.

„Som mucha, bzzzzz...“

Pokrútila som hlavou a vybehla som hore schodmi. Jedlo som do seba rýchlo hodila, veď ma čakala oveľa dôležitejšia vec - nachystať sa! Dnes sme mali v pláne ísť na diskú ako to robievame každý tretí piatok. Čo si oblečiem? Typická otázka každej ženy. Nechcela som ísť trblietavá, ale ani príliš farebná ako papagáj. Zvolila som svoju obľúbenú kombináciu - vysoké nohavice a vypasované tričko. Už som hotová! Ešte môj obľúbený rúž a v tom, cffrrr, dole pišti zvonček. Rúžom som si nechtiac prešla po líci.

„Sakra!“

„Nieкто zvoní. Otvorím?“ kričí mama zo schodov.

„Hej, povedz, že už idem.“

Schytla som do rúk štetle a utekala dolu. Tam ma už čakala kamoška z partie, Anna. Mala som ju zo všetkých najradšej. Tiež žila takým dvojakým životom ako ja. Jej rodičia boli rozvedení a jej mama sa o ňu prestala zaujímať. Tak sa začala flákať.

Nastúpili sme do električky a keď sme už boli pred centrom, všimla som si, ako obloha výrazne sčernela. Ani som si neuvedomila, koľko je hodín. Na konečnej zástavke nás už čakali chalani.

„Kočky!“ zahvízdali a usmiali sa. „Koho idete zbaliť? Nás?“ Všetci sme sa zasmiali

Cestou na diskú sme poprechádzali všetky tajné uličky mesta. Sme tu. Dolu po schodoch obsmrdali dáki neznámi hulváti. Vyblakovali na celú chodbu nadávky. Jeden z nich dokonca išiel tesne za mnou. Zľakla som sa a pridala som do kroku. Chytla som pre istotu Annu za ruku. Dolu na parkete to vrelo. Hudba vrieskala až z toho boleli uši. Zobrali sme si pitie, zložili sa a išli tancovať. Zas sa pri mne objavil ten týpek.

„Daj mi pokoj.“

„Pod' so mnou!“ zdrpil ma za bok.

„Vypadni!“ zasyčala som.

Chytil ma ešte silnejšie, až som sa začala báť. Určite nebol čistý. Uškrabla som ho a rýchlo som sa mu vytrhla. Úchylák, fuj. Zaplavili ma divné pocity. Musela som ísť kúsok na vzduch. Pred diskou stáli poväčšinou zaľúbené páry alebo jediní, ktorí boli dosť pod parou. Oprela som sa o múr a pozerala pred seba. Všade navôkol boli rozsvietené výklady obchodov, neónové nadsy či billboardy. Vydýchla som si, už som v bezpečí. Nevrátim sa tam. Prehodila som si cez seba bundu a vykročila som dopredu. Cestou som si šepkala a upokojovala som sa. Potulky mestom nezaškodía. Pomaly som prechádzala prázdnyimi nočnými uličkami. Všade všetko stíchlo. Dokonalé rande - len ja a mesto. Keď som prechádzala cez park, ozval sa z lavičky známy hlas.

„Bea?“

„Pa-Paul?!“ ostala som šokovaná. Chlapec, ktorý sa mi páči, sám v nočnom meste a ešte po mne pokrikuje!

„Čo tu robíš takto sama v noci?“

„Odišla som z diskotéky, tak mám teraz iné rande.“

„S kým?“

„S mestom predsa!“ pousmiala som sa

Začal sa smiať a pošepol: „A môžem sa pridať?“

Ani som mu nestihla odpovedať a už sme kráčali ďalej. Neónové svetlá si nás prichýlili do náručia a sprievádzali nás mestom. Takto som si večer nepredstavovala. Dúfala som, že ostanem sama a že sa aj sama odprevažím domov.

Nielen že som skončila na rande so svojim mestom, ale aj s chalanom, ktorého som tak veľmi chcela.

S kryté gavalierstvo

Kuknete sa raz. Nevidíte nič. Kuknete sa tretí raz. Znova nič. Pokúšate sa nakuknúť do vnútra. Stále nič. Potom obettujete aj sto pohľadov. A čo vidíte? Len malé častice, ktoré kmitajú zo strany na stranu. No stále to je niečo, čo by sa nedalo charakterizovať hlbšie.

Príde to. Kedy? Keď čosi neznáme a bojazlivé stojí niekde v diaľke. Vtedy sú to samurajské pohľady na niečo stále nepoznané, ale keď zaostriete očami, príde ten moment. Moment stoprvého pohľadu na častice, ktoré sú oblečené vo vypasovaných športových elastákoch, na chodidlách majú obuté farebné šípy, ktoré vytvárajú labutie pohyby kačacieho behu. Sú ladné. Ale nie až natoľko. Prečo? Lebo robustné lýtka sú prepojené s mega svalnatými vlasmi, ktoré vychádzajú zo stehien niečoho, čo má figúru ľudskej postavy. Na hlave má okuliare, okolo vypracovanej hrudi pás, ktorý zaznamenáva jeho pulzy a v očiach tvrdý výraz sebavedomého víťaza v kačacom behu na dlhých, tenkých kusoch plastu, ktorým sa nadáva bežky.

Narcizmus z neho len tak sála. Normálne vám jeho „ja som najlepši“ zatieňuje myseľ. Úplne. Chcete sa dotknúť. Nemôžete. Nedovolí vám to. Povýšenecky sa pozerá s ostrosťou dýky v očiach. Ste smutní. Jeho zatrpknutosť vám dáva najavo, že ste preňho nič.

Ironická sranda! To je to spojenie, ktorým sa dá sčasti charakterizovať, ale len navonok, jeho prístup k veci. Povie vám mačička, ale vzápätí vysloví „si flandra“. Uráža to. Mňa. Ostatní sa smejú, lebo jeho správanie je dominujúce a je kráľom medzi nimi. Ale na prvý pohľad naňho nikdy nezabudnete. Tichý, malý, bojazlivý, nesvojprávny a sediaci v kúte. A teraz? Človeka vie zrušiť ako žiadost na byt. Tvrdo, bez milosti a bez rešpektu k ženskému pôvodu.

Áno, je tvrdý. Zlý. Chamtivý, aspoň sa tak tvári. Doberá si ženy a ubližuje slabým. Chee byt' dominantný ako v športe, tak aj všade inde.

No nepodarilo sa mu to pri mne. Napriek jeho odmietavosti voči mne a jeho urážkam voči jemnej polovičke ľudstva, ja som sa nevzdala. Prišla som za ním. Otočil sa mi chrbtom. Tváril sa, že tam nie som, ale to bolo vtedy. Dotyk. Ten to zmenil a zrazu z neho sálalo teplo. Neskôr iskry. A nakoniec horiace plamene.

Otočil sa. Pozrel sa na mňa. Oči, z ktorých mu tieklo sebavedomie, sa zmenili na diamanty, v ktorých sa odzrkadľuje jeho vnútro. Všetko sa zastaví, keď to nastane. Keď nastane okamih pravdy, okamih bodu zlomu. Nedá sa poznať, keď nevidíte, necítite a nedotýkate sa.

Charakter človeka je rôzny. Ale on sa pozrie na mňa a zapáli sa ten oheň horľavý aj v ňom, aj vo mne. Položí ruku na moje líce. Keď to spraví, usmeje sa. Ako? Ako malé dieťa, ktorému dáte cukriky. Keď kráča ku mne bližšie a bližšie, jeho svalové vlasy začnú byť jemné pri každom jednom kroku. Jeho dotyky na mojom tele sú úplne nemysliteľným protikladom k slovám, akými nás ako ženy nazval. Slzy! Prečo? Zrazu z neho začnú tiecť vodopády. Dovolí mi nazrieť do vnútra jeho precitlivenej duše.

Vtedy, po určitom čase, človek zistí, ako to je s tým druhým. Potrebujete pomoc? Ešte ani nevyšlovíte, prosím, a už je pri vás. Plačete? Svoj zmysel pre humor ne stráca ani vo vašich krízových situáciách a svojim vtipným vnútrom a láskyplnými dotykmi vám dá korkovú zátku na vaše diery v srdci a v duši. Musíte zdolať Mont Everest alebo Mont Blanc v živote? Chytí vás za plece a povie úprimným hlasom: „Ty to zvládneš“. Dá ti pusu na čelo a úprimne objíme.

Pozor! Ale sú chvíle, keď aj on je ten, ktorý potrebuje vyliezť na Everest. Alebo sa mu niečo nepodarí a zrúti sa mu domček z karát. Vtedy je čas na nás, aby sme mu aj my odovzdali to, čo dokáže svojim veľkým srdcom darovať nám.

Zmiešané pocity. Tie má každý pri pohľade naňho alebo bojazlivé. Tvrdý športovec s jasným cieľom, ale zároveň bezradný voči žene, ktorú miluje. Bezradnosť, ktorú v sebe patrične chránil a opatroval, nikto iný okrem mňa nepozná. Prečo? Preto, lebo jeho láska ku mne dokázala zlomiť jeho gavalierstvo a umožnila mi odhaliť to najkrajšie v ňom.

Zvláštna vd'ačnosť

H. Rehorčíková

Obyčajný deň

Rybár sa prechádzal a pozoroval bijúce sa vlny na pláži tak ako každý večer, keď sa cítil sám. Tá vôňa života z mora ho naplňala, už keď bol chlapec. Pobrežie sa pomaly, ale isto zahaľovalo do tmavej noci.

Práve sa prehrabával nohou v drobných kamienkoch, zdobiacich túto panenskú prírodu. Občas našiel vyplavenú hviezdicu, ktorá opustila morské dno. Vždy sa potešil i keď vedel, že už nedýcha. Zahľadel sa na neďaleké skaly, ktoré pravdepodobne uzatvárali jeho každodennú prechádzku.

„Vidím dobre?“ Zrýchlił krok a keď očami zaostrił, už bežal. Ropou pokrytá masa niečoho, čo sa hýbalo. Chcel sa toho dotknúť, ale nie ublížiť. Nakoniec prekonal strach a vzal tú vec do náručia. Rybár precitol, keď zistil, že ide o živé mláďa tučniaka Magellanova. Uboľený a vyčerpaný tučniakik sa mu dôverne pozeral do očí. Bol celý špinavý. Rybára veľmi trápilo, že je mláďa v takomto stave. Nezniesol pohľad, keď sa zvieratám ubližovalo. Bol to starší pán, no láska k prírode v ňom horela už od detstva.

„Už je dobre, ničoho sa neboj. Dostanem ťa z toho,“ šepol mláďatku a zabalené v bunde si ho vzal do svojej chatrče. Položil si ho na posteľ a z chladničky vybral ešte neschladené čerstvé ryby. Vedel, že ich tučniaky milujú.

Dindim, ako ho pomenoval, nebol iný. Vyhľadované „dieťa“ takmer na pokraji smrti rybár opatroval ako svoje vlastné. Ba viac. Dovolil mu hladkať ho, kŕmiť ho sardinkami a často mu zaspával v lone. Strávili spolu osem mesiacov, počas ktorých z Dindima vyrástol poriadny tučniak. Zdravý a plný sily, pripravený odísť či založiť si rodinu.

Na rybárovo veľké prekvapenie sa po tučniachej sezóne opäť vrátil domov, do chatrče.

„Mám ho rád ako vlastné dieťa a myslím si, že on ma má tiež rád. Nikto iný sa ho nemôže dotknúť, inak ich doľbne zobáčikom,“ opisoval tučniakovo správanie a hrdo sa usmieval.

„Prichádza v júni a odchádza vo februári. Každý rok je stále šťastnejší, že ma vidí,“ dodal.

Dnes je to už piaty rok, čo sa Dindim vracia za svojim záchrancom. Zvieratá dokážu byť častokrát vd'ačnejšie ako ľudia a Dindim je dokonalým príkladom.

nohy

Lož má krátke

D. Olajcová

Všetko sa to začalo už ráno. Zazvonil mi budík a všetko pokazil. Chvíľu som ešte ležala v posteli.

„Aďa, vstávaj!“ zakričala moja sestra.

„Zaspala som?“ prekvapene som sa spýtala.

„Áno, o dvadsať minút ti ide autobus.“ Vyletela som z postele. Rýchlo som si obliekla šaty a vytiahla šminky, aby som zo seba niečo vykúzlila. Autobus som našťasti stihla. Prišla som do školy a práve si uvedomila, že prvé dve hodiny píšeme testy.

„Aďa, počkaj ma!“ utekala za mnou moja najlepšia spolužiačka Peťa.

„Nič som sa neučila. Musíš mi pomôcť!“ zúfalo som ju prerušila.

„A ako ti mám pomôcť?“ spýtala sa Peťa.

„No budeš sedieť predo mnou, dáš mi na stoličku bundu a do kapucne si dám svoj mobil. Preložím si len pár slovičok,“ navrhla som.

„No keď myslíš,“ súhlasila Peťa.

Prvú hodinu sme písali slovenčinu. Hodina angličtiny sa blížila. Cez prestávku sme išli do triedy obsadiť miesta. Spravili sme tak, ako sme sa dohodli.

O pár minút zazvonilo na hodinu. Znervóznela som. Rýchlo som si ešte čítala anglinu. Profesorka rozdala test. Zdal sa mi celkom ľahký. No niektoré slovička mi nedávali zmysel. Vytiahla som teda mobil z Petinej kapucne. Prekladala som si len jedno slovičko, no namiesto preložiť som stlačila výslovnosť. V celej triede bolo ticho, len zrazu sa z môjho mobilu ozvalo „Ahora.“ V momente boli všetky oči na mne. Musela som byť červená ako paradajka.

„Aďa, ak máš mobil, odlož ho do tašky!“ zúrila profesorka.

„Nie, nemám, to bolo len zvonenie,“ vymyslela som si.

„Keď sme test dopísali, celá trieda sa na mne smiala.“

„Nejako ti to nevyšlo,“ robila si srandu Peťa. Tak som sa rozhodla, že sa budem nabudúce radšej učiť a vyhnem sa takému trapasu.

Zákony prírody

J. Šimková

Ďaleko od nás existuje krásny, ľadom pokrytý svetadiel. Taký chladný, že sa tam dobre cítia len zvieratá ako napríklad kosatka alebo tuleň leopardí. Dva druhy najnebezpečnejších predátorov na celučičkom svete. Áno, je to Antarktída. Práve tu sa bude odohrávať príbeh o mojej skúsenosti s jedným z nich.

Moje meno je Alex a som vedec, skúmajúci správanie tuleňa leopardieho. Začal sa nový deň, presnejšie bol utorok. Bol koniec decembra a začínal sa január. V januári je v Antarktíde leto, a preto tu sú optimálne podmienky na sledovanie zvierat vo voľnej prírode. Nasadol som do helikoptéry a o pár hodín sme spolu s mojimi kolegami pristáli na jednej z výskumných staníc, na ktorej sme mali stráviť dva, tri mesiace. Po uvítaní a zadelení izieb nám predstavili okolie. Keďže sme tam boli noví, nemohli nás nechať túlať sa v prírode samých, aby na nás nejaké zviera náhodou nezaútočilo. No, nie úplne noví. Ja jediný som tam nebol prvýkrát, a tak mi umožnili výskumy robiť aj samému.

Vydal som sa s batohom na chrbte na cestu. Myslím, že mi prialo šťastie, pretože asi po tristo metroch som narazil na tuleňa leopardieho. Bolo to už druhýkrát v mojom živote, čo som ho videl. Prvýkrát to bolo len na chvíľu. Ale teraz som vedel, že to tak nebude a zistím niečo nové. Konkrétne som potreboval zistiť niečo nové o jeho správaní k iným živočíchom. Podľa mojich poznatkov som usúdil, že sa snaží nájsť si potravu. Zdalo sa, že sa mu táto príležitosť naskytne už čoskoro. Z vody sa vynoril ranený tučniak cisársky.

Tuleň zacítil pach krvi a okamžite sa otočil smerom k nemu. Výraz v tvári maličkého tučniaka mi nebol vôbec ľahostajný, ale pokus o jeho záchranu by bol pre mňa veľmi riskantný. A tak som ostal len v úlohe pozorovateľa. Spôsob správania sa tuleňa, blížiaceho k tučniakovi bol neobvyklý. S napätím som čakal, čo sa stane. Oplatilo sa. Zdá sa, že som zistil niečo nové, čo by nikto nečakal.

Tuleň prekvapujúco nezaútočil, naopak, snažil sa mu pomôcť. Výzeralo to, že aj tučniak bol prevrapený a zároveň ho strach neopúšťal. Tučniak ostal ležať na ľade. Zrejme mal zranenú nohu. Vzápätí tuleň zmizol pod vodnou hladinou. O pár minút sa vrátil späť. Čo sa tak teraz asi stane, rozmýšľal som. Tuleň z zapule vysypal kopy sardíniiek. Tučniak pochopil, že sa mu naozaj snaží pomôcť. Hltavo, ale opatrne žral ryby.

„Je to na neuverenie,“ potichu som zašepkal. Bolo dojímavé, ako sa tuleň staral o tučniaka. Akoby to bolo jeho vlastné mláďa. Bol som veľmi rád, že som sa vybral práve sem, kde sa odohral celý tento neskutočný príbeh. Ďalších pár týždňov som strávil písaním vedeckej práce o správaní tuleňa leopardieho vo voľnej prírode, ktorú som chcel predstaviť na prírodovedeckom sympóziu, kde som chcel upozorniť na jeho celkom nové správanie. Opäť sa potvrdilo, že zvieratá sa mnohokrát dokážu správať ľudskejšie ako samotní ľudia. Dokonca aj tie, ktoré sa od prírody nemajú rady.

Narodeniny. To je krásny sviatok. Nieкто slávi, že je nást'ročný, nieкто je šťastný, že má osemnásť a môže byť vonku bez problémov, nieкто, že už má dvadsať a podobne.

Od narodenia sa v živote človeka udeje mnoho vecí. Prvé kroky, b'ľabota-nie, a podobne. Veď to poznáme.

Časom človek začne byť starší, a začína sa učiť nové veci. Čítať, písať, počítat' a podobne. Keď príde stredná škola, „večné deti“ začnú pociťovat' prvé ozajstné stresy, problémy, krásne prvé lásky a niekedy začíname myslieť aj na budúcnosť. Ako nám vraví staršia generácia: „Užívajte si, máte krásne mladé roky.“ No niekedy tie mladé roky nie sú také krásne, ako sa zdajú... Poviem vám jedno. Najradšej by som vrátila čas, všetko zmenila, len aby som mala pri sebe to, čo potrebujem. Pl-nohodnotnú rodinu.

Život večného diet'at'a...

Moja mamka mi stále vravela: „Vždy budeš moje diet'a, aj keď budeš mať 35 rokov.“ Nechájala som , pretože, veď už som dospelá, mami! Nemusíš sa o mňa báť! Skončí stredná, príde vysoká, po vysokej možno partner, práca diet'a a podobne. Budem si žiť svoj vlastný život. Ako môže nieкто byť diet'a, keď bude mať vlastnú rodinu? Bolo mi do smiechu. Keď konečne prišla moja osemnásťka, myslela som si, že som oproti svetu totálne veľká! Rodičom budem vždy vďačná za všetko, ale tak isto som si myslela, že život bude jednoduchší. Je 27.1.2016 a môj svet zastal a pripadá mi, akoby sa už vôbec netočil.

Pokračovanie tohto článku bude pre mnohých možno sebecké, divné, trápne, nieкто si môže myslieť, že mi ide o ľútosť, o ktorú som nikdy nestála. No tým čitateľom, ktorí si kúpia časopis a sú ochotní si prečítať môj článok, chcem aspoň na malinkú chvíľu otvoriť oči. A v čom? Týmto riadkami chcem naznačiť to, že by som najradšej bola večné diet'a. Jeden môj člen rodiny ležal v nemocnici. Lekári vraveli, že časom sa to zlepší, výsledky sú lepšie a podobne. O týždeň na to prišiel obrovský zvrat, kedy sa mi podlomili kolená a prišla som o polovicu svojho srdca. „Je mi ľúto, je to otázka dní.“ Možno si myslíte, čo za hlúposť píše do školského časopisu, a podobne. Chcela som sa podeliť s vami o svoj príbeh. Vážte si svojich rodičov a svoje rodiny, a verte mi, radšej buďte „večné deti“ , ako by ste mali prísť o jedného zo svojich rodičov. Keď to ešte vôbec nie je treba. Keď ich veľmi potrebujete a najviac si to uvedomíte pri ich strate navždy.

Týmto sa chcem poďakovat' hlavne mojím najlepším spolužiakom a zároveň najlepším kamarátom, ktorí mi pomáhajú

Mesiac môj drahý

Zaspávala v prítmí pod mesačným svitom. Hladil ma po vlasoch a kreslil mi v nich cestičku. Trochu prítomní, no mysl'ou trochu v minulosti. Pokánie sme nečakali. Zahoreli sme láskou, už nie sme nevinní. Horeli sme spolu, takmer súčasne. On sa smial a ja som to mala tak rada. Zase som veľa rozprávala a on sa na mňa tak zadíval.

„Prestaň. Cítim sa ako mimozemšťanka,“ odvrkla som.

Zaplietol mi vo vlasoch malú guľôčku, ktorá sa mi vysmievala. Vždy ráno, keď som sa budila sama. Aké zvláštne, zaspávam v jeholone, v objatí tieňa. Ráno akoby noc ani nebola. A aké krásne, keď nájdem stopy po jeho bozkoch na mojich hánkach a tvárim sa, že tam nie sú.

„Nevieš ma bozkávať ako pravý chlap.“ Často ho takto káram a on sa iba usmeje. Páčia sa mi jeho jamky na lícach. Vždy si pri ich študovaní spomeniem na golf, ktorý som tak nerada hrávala.

„Mala si možnosť výberu,“ povie. „Vybrala si si ma podľa prúžkov na perách.“

„Na ktoré si ma ale nikdy nepobozkal,“ protirečím.

„Bud' trpezlivá. Dnes ruže nemám, zajtra prinesiem bonboniéru. Dnes večer si dáme iba pohár vína s rúškom na ústach. Vieš, aby si sa mi neopila. Mohla by si si to rozmyslieť.“

Dotkol sa mi bruškom prsta pier a otočil sa.

„Kedy ťa znovu uvidím?“

„Keď sa tvoje prúžky na perách budú podobať listu na púšti,“ cez plece odvetil. Dobehnúť som ho už nestihla. Zmizol medzi dunami.

Plavec

N. Hochhoczzerová

Prechádza si po bruchu rozmočenými prstami.

Je ešte len ráno, a zrkadlá mu už dýchajú na krk. Vyrzil z domu zavčasu, skôr, ako otvorili plaváreň. S vrátničkou si tyká už dlhé roky; bicykel zamkol pred budovou a zámok skontroloval dvakrát. Páči sa mu, že za lístok platí hodnotu presne jednej mince. Vždy ju má, schovanú v zadnom vrecku nohavíc. Ukazovákom ju posúva do okienka. Občas mu vypadne z ruky – smeje sa, že skáče rybičku.

Dnes sa iba lenivo ponorila do vody. A on, vyzúva si topánky, na chvíľu si nevie spomenúť, či nemá na ponožkách diery, kráča do šatní, batoh drží za uško a červená sa, dúfa, že si vrátnička tie ponožky nevšimla.

V sprche si prechádza prstami po tmavej koži, chce ju vyžehliť, ale iba sa viac krčí. Pupok mu zmäkol, odkedy v ňom topil svoje muchy. Iba lýtka má pevné, lýtka, a ramená, švihne rukami dozadu, a potom dopredu, smutne sa uškŕňa, muchy sú preč, iba motýlik mu stále ostane.

Plávať sa naučil sám. Najprv iba splavoval riekou za dedinou v koryte, trčali mu z neho nohy a ten splav nestál za nič, zakaždým sa prevrátil tam, kde bolo miesto vody iba bahno a potom tam sedel, blato mu uschínalo na tele a ísť domov sa neodvážil. Neskôr sledoval starších chlapcov, ako plávajú v jazere. Najvyšší, Anton, chodil s vystrčenou bradou a hrdzavým nožikom vo vrecku. Sprevádzal ho pes, nemecký ovčiak, siahal mu po lakte a chlapec ho volal stále inak, Laba, Noro, Obluda, Blšiak, Kapitán, a on, Kamoško, Chlpáč, Šarik, stále príbehol a oblizoval mu kolená. Sledoval túto dvojicu aj s ich bandou a po nociach sa občas pocikával, najprv plával do stredu jazera a potom späť, na brehu mu Anton páral nohavice vreckovým nožikom a ovčiak stál pripravený pri ňom, Bingo, skoč, pes skáče, a on sa budí s plačom.

Prvýkrát bude v jazere plávať až na ďalšie leto. V decembri sa pod Antonom Majanským, deväť rokov, prepadne na tom istom jazere ľad. Chlapca pochovajú do štvrtého radu, a jediný, kto si to miesto nebude pamätať, bude jeho pes, ľahne si na breh zamrznutého jazera a skučí, Fudia z dediny ho volajú domov, Čumák, Astor, Papuľa, poď, a nakoniec ho musia odtiaľ vziať sami - zamrznutého ho zakopú za kurinom. Staré panie ešte dlho dovolia chlapcom z Antonovej bandy, aby im kradli ovocie a hádzali kamienky do sliepok, niektorým otcovia aj prvýkrát v živote nalejú za pohárik.

On bude prvýkrát plávať; suší sa na slnku nahý a rybára s dcérou zbadá, až keď sa tí začnú nahlas smiať.

Červená sa pred ňou ešte do jari.

Dáva pozor, aby sa nepošmykol. Míňulý mesiac si požičal DVD; pamätal si jednu scénu, obrazovka ostala čierna, bolo počuť iba zvuky, príliš výrečné zvuky, muž kráčal po schodoch a potom sa z nich skotúľal, bolo počuť buchot a na konci výkrik, keď sa kosť rozlomila na polovicu.

Pamätal si to aj po mesiaci, keď sa snažil nespadať. Voda na kachličkách bola už studená a vlasy s kúskami cudzej kože mu ostávali na chodidlách.

Vrátnička ešte nezapla rádio, keď si naťahoval gumičku s kľúčom od skrinky na členok.

Jeho kosti boli ticho.

Jeho matka bola ticho.

Jeho otec nebol.

Sťahovali sa do mesta, lebo po Antonovi Majanskom pomrelo v dedine príliš veľa ľudí, a už ani to pálené, odkedy Konrád nevládze, nie je to, čo bývalo. Tešil sa na mestskú plaváreň. Matka ho dokonca zapisala na plavecký krúžok, každú stredu po škole, chodil domov až po šiestej a zaspával už pri stole nad prívarkami, pretože mama odrazu varila iba tie, zachutili jej, a ozaj rôzne, prívarky každého druhu, šošovicový, fazuľový, hrachový, tekvicový, kupovala k nim tvrdý čierny chlieb a čerstvé vajčička.

Raz k fazuľovému nakrájala šunku na hrubé plátky a osmažila ju, vtedy si všimol, aké má strapaté a mastné vlasy, dobrú chuť, otec išiel niekam von a za chvíľu sa vrátil.

Keď sa otec vrátil, jeho kosti kričali.

Mama miešala už studený prívarok, sedemkrát v smere hodinových ručičiek, sedemkrát proti smeru. Uvar už aj niečo normálne, kto to má dookola jesť, pred synom je bozkával na ústa, odopol jej z krku zlatú retiazku a z uší vybral náušnice; odišiel.

Dáš si ešte?

Na druhý deň ide miesto školy do prázdnej plavárne, ľahne si na chrbát do pruhu, nad ktorým je zrkadlo a snaží sa zachytiť prvý náznak toho, že sa jeho telo začína rozmáčať a miznúť.

Kedysi sa pred plávaním rozcvičoval; postavil sa na skokanský stupienok a naťahoval si svaly, nosil vtedy modré plavky a snažil sa nevšimáť si školáčky, ako ho sledujú zo spŕch. Plával potom všetky štýly, ale najradšej motýlika, a najmenej prsia, doplával a potom čakal s vrátničkou na manželku, kým si vysuší vlasy.

Vchádza rovno do bazéna, rúckuje po schodíkoch. Tento týždeň boli už tri pohreby, dokonca jeden plavec, Igor Múčka, nikdy neboli priatelia, starší chlapec za ním stále zaostával o niekoľko sekúnd. Nakoniec si otvoril so ženou galantériu; priestory už dcéra vypratala a dúfala, že si ich niekto čo najskôr prenajme.

Voda má v ten deň skvelú teplotu; ponorí si pod ňu hlavu a vlasy zahladí dozadu.

Ležal na zemi, keď sa mu narodila sestra. Bude tam ležať aj potom, keď príde za ním, kožu bledú po matke budú prekryvať ovčie kiahne, a ona, natiahne ruky, veľmi ma svrbia, pofúkaj mi ich, prosím, ležal tam a fúkal a malá sestra ho miešala čajovou lyžičkou.

Večne sa bude báť, aby mu ju otec neprehral v kartách.

Dostane krč a musí zastaviť pri kraji, hnevá sa sám na seba, a potom sa na seba musí zasmiat', schuti, musí sa chytiť za brucho a tak sa smeje ďalej, pozerá sa pritom von z okna na mesto, ktoré si celkom obľúbil, a ktoré sa od neho pomaly učilo starnúť, pouličné lampy, hojdiacie mosty, cyklistické trasy, kaviarne, videl ich ako v krčí hádžu na zem svoje tiene, a smial sa ďalej.

Už od rána sa nevedel rozhodnúť, čo si uvarí na obed.

Dobrá chuť, braček, naši išli niekam von a za chvíľu sa vrátia, sestra mu naberá hustú kapustnicu, je takmer ako prívarok, usmeje sa a vezme si od nej lyžičku.

Dlho si tu nebol.

Iba nedávno skončila sezóna, a boli sme dlho aj u Zitinho brata, vieš, že sme tu teraz málo...

Ako sa vám darilo?

Myslíš plávanie? Mal som problémy s tým kolenom, ale Zita bola dvakrát prvá. Je skvelá, mala by si ju vidieť, rozosmeje sa a začne sestru rozprávať o Zite, o Zitínych lýtkach, o Zitínych vlasoch, o Zitínych prvých miestach a sestra si sadá oproti a večeria kapustnicu s ním.

O niekoľko hodín sa vrátia rodičia, mama si rovno líha do postele a otec sa ku nim so smiechom pridá v kuchyni, otvorí tašku a z nej vyletí bažant, si tupý ako tvoja matka a stváraš rovnaké hlúposti, raz skapeš v tom bazéne, ako malý Majanský, keď spadol do jazera, sestra vyplúje kapustnicu a splašený bažant lieta po kuchyni, rúca riad v dreze a nové poháre, a tie zvuky, otec sa smeje, až sa musí posadiť. A jeho syn, pozerá na neho, čo tak čumíš, keby si robil radšej niečo ako poriadni chlapi, smeje sa, a on pozerá radšej na splašeného bažanta; myslí pritom na Zitu, ako sa prvá dotkla okraja bazéna.

Po Múčkovom pohrebe, keď odišla už aj jeho žena, ostal ešte na cintoríne. Vyšliapal na kopec a polial Zitine nezábudky. O dva rady vyššie vymenil kvety rodičom. Začínala mu byť zima, zapol si čierny kabát až po krk, odrazu, telefon, chvíľu ho nevie nájsť, oči, šéf mi možno dá voľno na tvoje narodeniny a budem vedieť prísť, tak dúfam, musím už bežať, lebo mi končí obedná, skrýva ho naspäť do vrečka a nezastaví sa pohľadať na Zitinom hrobe svoje priezvisko.

Cestou dolu ešte prešiel štvrtý rad, ale ani Antona Majanského nenašiel.

Neodváža sa už plávať motýlika; spomenie si, ako sa mu snivalo s nemeckým ovčiakom, na moč a pot a strach, na odpor, keď mu slaná voda tiekla po chrbte, dvíha telefón a prihára mu mäso, otec, mama nedýcha, Generál mu strháva kožu z tváre, a on sa, našťastie, budí, jeho rodičia spia a nič si nevšimnú.

Líha si na chrbát, do pruhu, nad ktorým je zrkadlo, a jeho ruky sa začínajú rozmáčať a miznúť.

Lahne si na cestu a tam počká

N. Hochhoczerová

Vyšla z domu bez dáždnika a na polceste k tebe sa rozpršalo. Voda jej vsiakla do topánok. Vlasy sa prilepili na tvár.

Ponáhľala sa, aj ty si ju náhlil. V chodbe si ju vyzul, ostala stáť bosá, kým si z topánok stieral blato, vypchával ich papierom a kľádol pod radiátor. Držal si jej nohy, kým sa neohriali. Inak je to cez leto. V sandáloch, ktoré sa volajú kristusky, jej mokli nohy úplne ináč, kým prešla po koberci k posteli, úplne jej uschli. Po daždi je lepšie, vyperie sa vzduch, hovoril si jej a ona sa smiala. Pľuval si čerešňové kôstky čo najďalej a potom čo najpresnejšie, zbierali sa jej na prsiach. Vyzlečie si silonky nasiaknuté vodou. Šaty sa jej na nahom stehne šmýkajú nahor, to si ani nevšimne, iba ty, zo skrine vyberieš krabicu od topánok, aha, čo som dnes našiel.

Ciernobiele fotografie, šedivé, ako ich ona volá, lebo na nich zosivelo more, zosivel piesok a zosiveli zvieratá; lebo iba takých mužov ľúbi, ktorí na fotografiách zosiveli. Vlasy máš na nich husté, zaviate do jednej strany, plavky trojuholníkové, kedysi asi červené. Na iných; hrubé sivé ponožky, sivé džinsy a iba jedna kučera v zábere. Sivý sveter, pri nohách šachovnica. Tak ťa odfotí aj teraz, položí pred teba človeče, miesto figúrok muchy z parapetnej dosky.

A potom. Denník z vojny. Vylisované etikety z českých pív. Zamilované rýmovačky. Fotografie nahých žien, s vázou, s lampou, s celým zátiším. Jedna fotka s tebou odniekiaľ vytrhnutá: Socialistická mládež pri poobedňajšej debata.

Povie ti, ruky ti voňajú ako starý papier. Inokedy ako krém. Inokedy ako železo. Ako saponát, ako hlina, ako gáfor. Inokedy ako ja, keď ti nadýcham do vankúša. Lebo iba takých mužov ľúbim, ktorí boli na vojne.

Povie mu: ruky ti voňajú po chlóre, aj celé telo. Všetko tu vonia od chlóru; ja, ty, steny, batérie v sprchách, kľúče. Nedýcha, ani keď má hlavu nad vodou.

Ona – pláva pravidelne, nepočíta na dĺžky, ale na metre, nechce zastať, ani keď na ňu píska, aj hlavu si natočí nabok, ako keď sa pláva kraul, len aby ho nevidela. Pritom sa smeje. Pekný chlapec. On – v hrudi má dieru. Do preliačiny sa jej zmestí celá dľaň. Tlačí na ňu, chce ju pretisnúť cez neho, aby ho mohla pohladíť po chrbte a vidieť mu pritom do tváre. Stále sa to zväčšuje, raz ma to môže zabiť, hovorí on. Na preliačinu ho bozkáva najčastejšie.

Je to taký chlapec, ktorý si pri odchode zo šatní zastrčí kladku za pútko na nohaviciach. A ona – cestou domov si sadla medzi papraď a plakala.

Ona – raz bola v Bulharsku. V každej reštaurácii bola živá hudba, muži hrali na syntetizátoroch a ženy spievali, volali tancovať. Tancovala a ľudia jej popri jedení tleskali. Na pláži si kupovala melón a lastúry, pivo a vyprážené ryby – na očiach sa im robili zo strúhanky guľôčky. Hrala karty. Keď si ľahla spať, v tele sa jej rozvlnilo more.

Pisala ti o krásnom čašníkovi, s tmavými kučerami a svalmi na rukách aj na bruchu, so zubami bielymi ako všadeprítomné čajky, trochu ako Cigán. Žiaril si. Keď príde domov, pobozkáš ju na obe oči, na mihalnice, vylbednuté od slnka. A ona – zo stehien si sťahuje spálenú kožu, tancuje s čašníkom a ľudia jej popri jedení tleskajú.

Keď príde domov, je sobota a ona ide rovno za tebou, za nechťami má ešte piesok a do rúk ti pristane ako lietadlo. Milujete sa dlho, v strede posteľe, potom jej varíš čaj, čakáš, kým zovrie voda, sadne si pritom na zem a hlavu ti položí na koleno. Doniesla ti magnetky a svoju letenku. Povie, vieš, boli tam také slnečníky, za ktoré si si musel každý deň zaplatiť. A stánok, kde robili tetovanie hennou a malú Eiffelovu vežu a pouličné divadlá, v ktorých hrali iba trpaslíci a plastové kone, do ktorých si hodil mincu, leva, malé rozhnevané zvieratka a kôň ťa odniesol kamkoľvek, také kone sú v Bulharsku miesto taxíkov. Povieš, večera sa mi snívalo, že sme mali päty pri sebe. Do tej mojej vletela mucha, nie vletela, liezla po nej a potom sa do nej zavrtala hlavou, chvíľu iba bzučala, ale postupne jej zmizli aj krídla a potom aj čierny zadoček, zavrtala sa mi do mäsa a cítil som, ako mi bzučí v nohe. A potom, akoby nič, vyliezla z tvojej päty a vyletela von oknom.

Bojovali spolu na lúke. Hrali sa, že on je Odysseus a pripútal sa pred ňou ku kriku. Pekný chlapec.

Vo vysokej tráve ich nemohol nikto uvidieť, iba do bokov sa im zatláčali stonky a korene rastlín, ktoré predtým málo udupali. Do preliačiny mu položí hrozno. Počíta, koľko sa ich zmestí. Nalieva mu tam zohriatu vodu, umelá vodná nádrž. Hrajú takú hru, ak jeden nevie odpoved' na otázku, druhý ho zbije po zadku. Naschvál sa jej pýta tak, aby nevedela, až ona, začne ho tĺcť po hlave, so smiechom, otočí sa k nej chrbtom a nohy stiahne k telu. Dľaň mu položí na miesto, kde má na opačnej strane preliačinu. Vôbec ma neberieš vážne, stále sa to zväčšuje, raz z toho môžem zomrieť. Doktori s tým nič nevedia robiť.

A ona, vie, na čo čaká. Kým sa jej hruď začne vydúvať presne v strede, nie prsia, ale kosť, vápencové pohorie, položené miesto hrozna a vyliate miesto vody. Zosmutnie.

Nefuč sa už toľko. Gymnazista.

Povie, často sa mi sníva, že za tebou idem, vždy po tej istej ceste, skratke, cez kukuričné pole, kofajnice a miesto v kroví, kde spávajú bezdomovci. Cez polovicu sídliska. Popŕhlím si nohy, keď mám šaty, aby som ti bola krajšia. Keď odrazu, paneláky sa zmenia, už nespoznávam ani jeden, niekedy iba viem, kade by som mala ísť, že som prešla menej, ako si myslím. A keď konečne prídem, zvoním a ty neotváraš, potom zas otvoríš a ja sa vyveziem na štvrté poschodie, lenže menovka je cudzia, spomeniem si, že vlastne bývaš na piatom, vyveziem sa vyššie a tam tiež nikto, takto sa vozím stále hore a hore, až kým si neuvedomím, že som v zlom paneláku. Inokedy nenájdem ani tvoju bytovku, blúdím celú dopoludnie po sídlisku, keď by som už mala byť dávno doma, potom sa zobudím, alebo po mňa príde chlapec na motorke a ja sa ho držím tak, aby mu do preliačiny nefúkal prudký vietor.

Milovali ste sa na okraji posteľe, akoby vedľa vás ležal ešte niekto tretí, cudzí. Rozprávaš jej zážitky z vojny. Ona tebe z detstva. Mali sme takého suseda, ktorý nosil vo vrecku plechovú tabatierku, z nej si šúľal cigarety. Staral sa nám o kozu. Uprosila som ho, aby mi dovolil sa na nej voziť, potom mi spieval kozička, kozička, strakatá kozička, daj nám čerstvé mliečko, dám, iba dobrým deťom dám.

Raz by si ju rád vzal aj na večeru, do Lošoncu alebo Bestercére, dal by si si oblek, aj motýlika, aj kabát, ktorý je ti po kolená a na ramenách príliš široký a objednal vám šampanské. Aj ti to povie, nikdy ma, iba mňa, v šatách, aby som ti bola pekná, nikam nevezmeš. Aj tak iba teba ľúbim.

Povieš, ty fantasta.

Povie, ty somár. A smutne sa usmieva.

Raz by si ju rád vzal, iba ju, taká by ti bola pekná. Milá, kedvesem, poď so mnou, iná cesta odtiaľto nevedie. Usmieva a spomedzi pier si vyťahuje reťaz malých papierových ľudí, to z nej uteká dievčatko, vyparuje sa a až na tvojom vupklom bruchu sa znovu zhmotní.

Pekný chlapec im kúpi fľašu vína, iba na jedlo zabudne, ale ona nedbá, smeje sa, pohár drží za stopku a povie: ja nedbám. A on, a toto je zas čo? A ona, kaleráb. Pozri, aký je biely. Pozri, aký červený je od rúžu, keď doň zahryznem. Kaleráb sa k vínu nehodí, ani pekný chlapec ku škaredému dievčatku, dievčatku, ktoré je papierové. Tam, kde bývalo tvoje telo, býva teraz prázdno, preliačina, vyschnutá studňa, prikrýta drevenými fošňami, aby do nej deti nespádli. Pekný chlapec nebol na vojne a doktori s tým nič nevedia robiť.

Povie si, všetko som už skúšala. Odkladala si zátky z vínových fliaš a kladla ich na kôpky. Novinové papiere stláčala o seba a oblepovala izolačnou páskou do správneho tvaru. Ona bola Odysseus, v horúcich dlaniach rozmiesila vosk, aby ním preliačinu vyplnila. Vôbec ma neberieš vážne, stále sa to zväčšuje, raz z toho môžem zomrieť.

Cez noc sa vykradne von, odíde až za mesto, kde sa cesta kľukatí a zužuje, smerom do dedín. Tam si ľahne na asfalt, na bielu čiaru, cez ktorú chodia jelene a srny a čaká. Je jej rovnako, ako keď prvýkrát zahrála na ústnej harmonike, lebo iba muža, ktorý zosivel a potom plakal, iba takého ľúbi.

Všetko o ničom

C. Hudecová

Keď sa človek zamyslí nad sebou, niekedy sa dokáže diviť. Nechápe, ako na niektoré veci môže pristúpiť, aj keď je mu to proti srsti, ako môže niečo spraviť, aj keď to urobiť nikdy nechcel. Žeby bol každého život o prekonávaní samého seba?

Čo ak je niečo vo mne, čo horí malým plamienkom a chce, aby to vo mne vybuchlo, vzplanulo obrovským ohňom? Vtedy budem vari so sebou a svojím životom spokojná?

Človek je podľa mňa zvláštny tvor. Vedela by som ľudí skúmať aj celé hodiny. Ich pocity, reakcie, myšlienky, povahu a aj výzor. Ako sa každý človek dokáže brániť, nahnevať, ako sa vie krásne smiať.

Je tak ťažké zapliesť dievčatám vrkoče, keď nemajú radi hranie s vlasmi? Je tak ťažké pohľadiť muža po tvári, keď bol sklamaný iným človekom a druhé dotyky ho pália? Asi je všetko iba o prekonávaní.

Prečo nikto nechápe to, čo by som chcela ja? Ležať v tráve a cítiť dotyk teplej ruky od hlavy až po päty. Vidieť, že sa na mňa niekto pozerá tak, ako nikto nikdy v živote. Aby mi pohľad človeka prebodol dušu aj srdce, roztrhal ich na márne kúsky len jedným pohľadom. A potom pekne poskladal. Aby sa mi spravili zimomriavky, a ja nebudem vedieť odtrhnúť zrak. Je veľmi ťažké, aby niekto videl vo mne to, čo dokonca ani ja sama o sebe neviem. Aby mi niekto prehrabol vlasy s takou nehou, ktorá bude čistejšia ako samotná lesná voda. Cítiť vánok na holom chrbte.

Je vtipné, že mám ruky ako pokrčený papier a dušu ako omaľovanú. Len nevymaľovanú...

Verím, že raz príde čas pre každého. Príde čas, kedy sa dokáže premôcť. V živote, v smiechu, v láske, vo všetkom.

Toto je presne ten prípad s názvom všetko o ničom...

Kedysi sny

M. Baláž

Kedysi dávno, asi tak päť minút meraných šiestimi gombíkmi, tu žilo jedno malé dievčatko. Bolo plné nádeje v lásku. Žila v domčeku z vypálených zápaliiek a zloženej loďky zo starého týždenníka pre nevedomých. Nikto ho nevidel a nevnímal. Nemal chuť a potrebné nadšenie stať sa jeho spoločnosťou. Dievčatku sa jeho osamelý osud, plný nádeje v lásku nepáčil a tak si zavolala zatúlaný slnečný lúč. Ten ho navštevoval z tuláckou pravidelnosťou, rýchlosťou svetla, na počkanie... Na poludnie, keď by nikto nemal byť skutočne sám. Venovalo mu svoje trápenie a sny, on jej zas ukázal úsmev a lupu, ktorá mu ho pomáha hľadať. Našli spolu usmiateho chlapca z minulej kapitoly práve oprášeného bestselleru minulého desaťročia. Mal strapaté, zažltnuté vlasy, tmavé oči, úzke, pevné telo... Na tele mal navlečenú červenú kožu, asi Kabát, len nebol český. A kdesi až pri tiráži našiel sivé nohavice značky Ikar. Daroval dievčatku spoločnosť, po ktorej tak túžila. No najskôr jej dlhé hodiny, po tom, čo odišiel túlavý lúč, plietol šál, rozprával jeden odsek minulosti za druhým a získaval si jeho dôveru. Dve minúty pred koncom sedel chlapec na priedomí z vypálených zápaliiek, dievča vešalo jeho červený kabát a svoj šál... Smiali sa aj bez lupy od túlavých lúčov, milovali to, čo každý z nich hľadal a pre čo existoval...

Rozprávkové potulky

P. Pavlendová

Bolo to už dávno, no pamätám sa, akoby dnes. Starí rodičia ma vzali na výlet do Benátok. Mesta vody a svetla. Vždy som túžila navštíviť Taliansko a som vďačná, že mi to starká a starký umožnili.

„Pôjdem sa prejsť,“ oznámila som starej mame.

„Dobre, ale dávaj si pozor,“ povedala a ešte dodala, „a nebuď dlho, o siedmej je večera.“

Tak som teda šla sama v ústrety cudziemu mestu. Mestu, ktoré je krásne cez deň aj v noci. Videla som hlavné námestie s bazilikou, úzke uličky, veselých Talianov, Canal Grande s množstvom lodí a gondol, hlboké čierne oči a...

Počkať. Hlboké čierne oči? Áno. Na mojich potulkách rozprávkovým mestom som stretla mladíka. Mal havranie kučery, hlboké čierne oči a šarm Taliana, o ktorom určite vedel. Ostala som stáť ako prikovaná a nemohla som z neho spustiť zrak. Ten chlapec, či mládenec, na tom nezáleží, pozrel sa na mňa pohľadom, ktorý mi vyrazil dych. Také oči som ešte nevidela.

No akoby plynuli minúty môjho státia a nečinnosti, on sa vzdaloval, až nakoniec úplne zmizol. Ja som sa prebudila zo svojho sna, no neprestávala som myslieť na neznámeho Taliana.

Večer som môj príbeh prerozprávala starej mame. No ak by sa mi to stalo opäť, zachovala by som sa rovnako.

„Čo tak pre zmenu navštíviť Monako?“ opýtala sa ma starká a začala sa smiať. Ja som sa samozrejme pridala. A tak sme sa spolu smiali, aj so starým otcom, ktorý mi potom začal rozprávať o tom, ako spoznal starú mamu. Ale to je už iný príbeh.

SÉRIA PRÍBEHOV

OCHRANCOVIA ČASU

Denník Vladimíra
Havrana

3.

P. Truban

Už sú to štyri mesiace, ako sme naposledy použili časostroj. Odttedy sa nič nezmenilo, len dva týždne po tom sme mali bolenie hlavy a horúčky. Asi sme niečo zle spravili, ale už to je za nami. Len sa trochu nudíme. Žiadna aktivita zlodejov času, žiadne zaujímavé nové veci, proste nič! Len každodenné navštevovanie našej základne, kde sme strávili celé dni až nám to už liezlo na nervy. Celé tie štyri mesiace sme nezažili nič, cestovať v čase sme nechceli, kým by sme nenašli niečo na bolesti hlavy po absolvovaní cestovania v čase. Nudili sme sa tak, až sme rozmýšľali, či to vôbec má zmysel tu byť a byť Ochrancami času. Zamýšľali sme sa, či tí zloději času vôbec existujú. Chceli sme toto hodiť za hlavu a žiť normálny život, ale nebol by som tu, keby sa nestalo niečo zaujímavé...

Jeden deň, keď sme tak prehľadávali našu základňu, narazil som na kartónovú škatuľu plnú kníh. Bola poriadne zaprášená, ako keby tam bez pohybu ležala zopár rokov. Ako som sa ňou prehrabával, narazil som na jednu knihu. Upútala moju pozornosť asi preto, že bola veľmi opotrebovaná. Kožený zošuchaný obal a vy-padávajúce stránky. Oproti tým ostatným vyzerala ako škaredé káčatko. Keď som ju otvoril, zamrzalo ma. Tá obyčajná kniha bol denník nášho starého otca. Rýchlo som zakričal na Tomáša a Gabriela. Keď prišli, ukázal som im ho. Nemohli uveriť vlastným očiам. Začal som čítať...

„Vedel som že si šikovný chalan, Peťo, a že môj denník nájdeš. Možno ti teraz dochádza celá tá príprava, ktorú ste s bratom podstúpili, keď ste boli malí. Kiež by sa toho dožili vaši rodičia. Viem, že ste ich ani nepoznali. Zomreli mladí v jednu noc, keď nás napadli zloději času. Vaša mama a otec nemali žiadnu šancu. Keby som v tú noc nebol u vás a nezobral som vás so sebou, tak by som tento denník asi nenapísal, nebolo by pre koho.“

Po týchto riadkoch sa ma zmocnila zlosť a túžba po pomste ale neprestával som čítať. Ďalej nám písal o tom, ako nás vychoval v jednej malej dedine, kde sme boli chránení pred zlom, ktoré číhalo všade okolo nás. Tiež sme spoznali Gaba, ktorého otec bol tiež ochranca času. Vyrastali sme spolu, trénovali sme spolu, proste sme spolu trávili veľa času... Medzitým som sa pozrel na Gaba. Videl som, že je tiež tak prekvapený ako my. Ďalej nám opísal základňu, všetky prístroje a hlavne nám rozprával o časostroji. Poučil nás, ako správne ho používať a hlavne o tabletkách, ktoré zabráňujú tomu boľeniu hlavy a horúčkam. Mali by sme ich požiť vždy predtým, ako do neho nasadneme. Ďalej rozprával o rôznych tréningových halách ktoré slúžia na precvičovanie strelby a bojovania proti zlodejom času. Opísal nám všetko a dal nám rôzne rady. Keď sme to celé dočítali, prišlo nám to, ako keby to plánoval skoro celý život, ako keby sa malo stať niečo dôležité, ale zatiaľ to niečo je nedohľadne ďaleko. Po tomto sme znovu dostali chuť a motiváciu v tom pokračovať. Aj keď neviem, ako pre Tomáša alebo pre Gaba, pre mňa to bola motivácia pomstiť našich rodičov. Keby sa dalo, tak hneď sadnem do časostroju a idem ich zachrániť, ale ako niekedy povedal náš starý otec „Nevrtaj sa veľmi v minulosti, lebo nikdy nevieš, ako to môže dopadnúť.“

Prvé stretnutie so zlodejmi času

4.

„Cíffn!“ Ako každé ráno tak aj toto sme sa zobudili v našej základni za drnčania budíka, po ktorom som okamžite hodil vankúšom a spadol na zem. Pomaly a unavene sme vstávali z postele. Gabo stále spal ako zabitý. Tomáš sa pobral do kúpeľne, kým som ja rozmýšľal, čo spravím na raňajky. Múza ma nekopla, tak som pripravil len rožky s paštétou a čajom. Keď sa Gabo zobudil, boli sme už naraňajkovaní a prichystaní na deň. Boli to dva týždne od toho, ako sme našli denník nášho starého otca a doteraz ma zožíral hnev. Keby som mohol, tak sa ihneď vyberiem časostrojom zachrániť našich rodičov, ale slová starého otca ma presvedčili, že sa radšej v minulosti nebudem vrátať. Nuž, keď už sa pán spachtoš naraňajkoval, konečne sme sa pobrali do haly, kde sme skontrolovali aktivitu zlodejov času. Ako ináč sa nič nedialo a vo mne stále vrtalo aspoň sa pozrieť, čo sa vtedy v tú osudnú noc pre našich rodičov stalo. Snažil som sa prehovoriť Gaba a Tomáša, nech idú so mnou, ale nechceli na to pristúpiť.

Po troch dňoch prehovárania nakoniec súhlasili, ale s podmienkou, že to budeme sledovať z diaľky a už vôbec nič podniknúť. O desať minút, keď sme už boli prichystaní, prehltnú sme tabletky a nastavili časotroj na dátum tej osudnej noci. Keď som ho nastavil, stlačil som gombík a okamžite nás to prenieslo ku domu našich rodičov. Bola noc, tak sme skoro nič nevideli, našťastie zobral Gabo troje okuliare s nočným videním a z kopčeka za domom sme sledovali, čo sa bude diať. Mohlo byť asi pol jedenástej. V dome sa už nesvietilo, z čoho sme usúdili, že už asi išli spať. O pätnásť minút neskôr sme spozorovali pohyb a čudné blikanie oproti nám. Vtom z portálu vyšlo päť ozbrojených zlodejov času, ktorí si to namierili ku nášmu domu. Snažil som sa ich tváre vryť do pamäti, keď vtom jeden vykopol dvere domu a vtrhli dnu. Videl som, ako starý otec s nami utekal cez zadný vchod do lesa, kým naši rodičia len rýchlo vstávali z postele a utekali dole schodmi. Keď už zlodeji času boli v dome, strhla sa streľba. Mal som chuť vybehnúť a zachrániť rodičov aj s bratom, ale vtom nás Gabo zadržal, lebo ktovie, či by som tam aj ja neprišiel o život. Stále nemôžem veriť, ako mohol starý otec vedieť, že práve v tú noc prídu a nepovedal o tom nič našim rodičom, ale asi mal na to svoj dôvod, ktorý asi už nikdy nebudem vedieť. Keď zlodeji času dokončili svoju prácu, vybrali sa naspäť na miesto, odkadiaľ prišli. Všimol som si, že jeden z nich bol akosi viac vyzbrojený a odetý, z čoho som usúdil, že by to mohol byť nejaký veliteľ ich skupiny.

Dobre som si ho poobzeral. Bol vyššej silnej postavy, mal čierne vlasy, bradu asi jeden centimeter veľkú a cez oko mal pásku, spod ktorej vyčítala veľká jazva. Už vtedy si podpísal rozsudok smrti. Plný zlosti sme sa vrátili naspäť na základňu, kde nás čakalo nemilé prekvapenie. Identifikátor aktivity zlodejov času začal pípať

...

Nuda cez prázdniny

H.Rehorčíková

1. Brigáda v zahraničí

- najčastejšie brigádnické oblasti sú Anglicko, Írsko, USA, Rakúsko

- možnosť spoznať nových ľudí, zdokonaľiť sa v jazyku, zažiť mnoho zábavy a ešte si aj zarobiť

- ponúkajú ich mnohé agentúry, stačí sa len porozhliadnuť a preklikať niekoľko internetových stránok

2. Kurz jazyka v zahraničí

- miesto pobytu záleží od jazyka, ktorý si vyberiete

- možnosť získať naň štipendium od rôznych agentúr

- spoznanie nových ľudí, zdokonalenie jazyka, efektívne vyplnenie času, mnoho zábavy

3. Turistika s priateľmi, či s rodinou

- pre tých, ktorí sa radi pozerajú na svet z výšky

- Holica, Dreveník, Jánošíkove diery, Kôprovský štít, Prielom Hornádu, Roháče

4. Výlet na bicykloch

- nádherné pohľady, ktoré sa vám pri bicyklovaní týmito trasami naskytnú, stoja za to

- Banská Štiavnica a okolie – nádrž Počúvadlo a okolo Sítina – 12km

- Okolo Vodnej nádrže Nová Bystrica – 26km

- Na hrad Lietava – 11km

5. Skvelé festivaly

- bez dobrej hudby a zábavy by to pre študentov nebolo ono

- Topfest, Pohoda festival, Hip hop žije, Grape festival

6. Letné kino/divadlo

- veľa miest na Slovensku ponúka túto možnosť pre svojich obyvateľov, najmä Bratislava

7. Putovanie k jazerám

- zaujímavé spoznávanie rakúskej prírody a 5 hodinová túra

- turistický výlet od Lunzkého jazera k jazeru Mittersee až nahor k Obersee – Rakúsko

8. Jaskyne

- príjemné schladenie sa v jaskyni v lete určite ocení ne jeden zahriaty cestovateľ- Demänovská jaskyňa Dobšinská ľadová jaskyňa, Ochtinská aragonitová jaskyňa, Harmanecká jaskyňa

9. Jazda na koňoch

- pokiaľ ste si chceli vždy vyskúšať tento šport, práve v lete je ten najsprávnejší čas

- ranč na Striebornom jazere: Galanta

10. Grilovačky, stanovačky, kúpanie na jazere

- patria k letu ako samozrejmosť, z nich sú predsa najkrajšie spomienky na leto

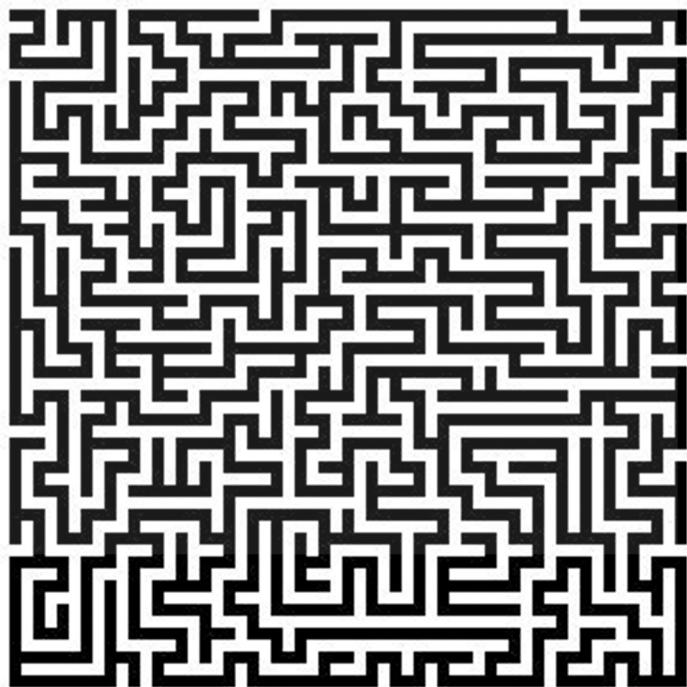
- stačí si len vyhliadnuť najbližšie jazero, zistiť či sa vôbec dá v ňom kúpať, vziať stan a vyraziť

DVOJMESAČNÉ VOĽNO SA UŽ NEZADRŽATEĽNE BLÍŽI A S NÍM AJ VŠETKY TIE SUPER AKTIVITY, NA KTORÉ SPOMÍNAME CELÝ ŠKOLSKÝ ROK S ÚSMEVOM NA TVÁRI, AKO TO UŽ BÝVA ZVYKOM U ŠTUDENTOV. NÁJDU SA VŠAK AJ TÍ, KTORÍ NEMAJÚ DOSTATOK FANTÁZIE, ČI ODVAHY ZAŽIŤ DOBRODRUŽSTVÁ, VÝLETY. NIEKTORÍ BY MOŽNO AJ CHCELI, NO NEVEDIA AKO, KEDY A KDE. PRE INŠPIRÁCIU VÁM PONÚKAM MENŠÍ ZOZNAM, KTORÝ OBSAHUJE NIEKOLKO MIEST, KTORÉ SA OPLATÍ NAVŠTÍVIŤ, ČI AKTIVÍŤ, KTORÉ NEMOŽNO OBÍŠŤ.

sudoku

			8	4			2	6
	7	6		9			1	
	5	2	3	6		8		7
2		3	7			6		
6	4	9			2			
				8	6	4	3	
		4	1		9			5
7	2				3			1
1		5				2	4	3

bludisko

autor: Adam Morong

